

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język polski Arkusze 1. Test <i>Język polski w użyciu</i> Test historycznoliteracki
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy
<i>Formy arkusza:</i>	MPOP-P1-100, MPOP-P1-300, MPOP-P1-400, MPOP-P1-600, MPOP-P1-660, MPOP-P1-Q00, MPOP-P1-K00, MPOU-P1-100
<i>Termin egzaminu:</i>	7 maja 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 czerwca 2024 r.

Ogólne zasady oceniania zadań w części testowej

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania – również odpowiedzi nieprzewidziane jako rozwiązania przykładowe w zasadach oceniania.

1. Odpowiedzi nieprecyzyjne, niejednoznaczne, niejasno sformułowane uznaje się za błędne.
2. Gdy jako rozwiązanie tego samego zadania zdający podaje kilka odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a inne – błędne, nie otrzymuje punktów za żadne z tych rozwiązań.
3. Jeżeli odpowiedź zawiera wyłącznie cytaty, to jest oceniana na 0 pkt.
4. Jeżeli informacje zamieszczone w odpowiedzi (również te dodatkowe, a więc takie, które nie wynikają z treści polecenia) świadczą o nierozumieniu omawianego zagadnienia i zaprzeczają pozostałej części odpowiedzi stanowiącej prawidłowe rozwiązanie zadania, to za odpowiedź jako całość zdający otrzymuje 0 pkt.
5. Jeżeli rozwiązanie zadania sprawdzającego znajomość problematyki i treści lektur obowiązkowych zawiera błąd rzeczowy, to ocenia się je na 0 pkt.
6. W zadaniach zamkniętych każdy sposób oznaczenia odpowiedzi (podkreślenie, przekreślenie, zakreślenie, obwiedzenie itd.) jest uznawany za wybór tej odpowiedzi, pod warunkiem że zdający konsekwentnie go stosuje w jednym zadaniu.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów [...]; 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...]. SP I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]; 5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte).

Zasady oceniania

1 pkt – zaznaczenie dwóch poprawnych odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FF

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów [...]; 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...]. SP I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...];

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022 poz.1246).

	5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte).
II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów [...] nieliterackich.	II. Kształcenie językowe. 3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 2) rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi ([...] paradoksy) [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie paradoksu na podstawie tekstu 1.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi²

- Ludzie tracą czas, aby go zaoszczędzić.
- Paradoksalność ludzkich starań o zaoszczędzenie czasu można wyjaśnić, wskazując na liczne zabiegi człowieka mające na celu zaoszczędzenie czasu, a równocześnie na coraz większy odczuwany przez niego brak czasu.

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów [...]; 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...]. SP I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]; 5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte).

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie dwóch uwarunkowań, o których mowa w tekście 2.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

² W niniejszym dokumencie przykładowe odpowiedzi zawierają również oryginalne rozwiązania zdających.

Uwaga.

Jeżeli zdający wymieni więcej niż dwa uwarunkowania, a wśród nich pojawi się odpowiedź błędna, to za rozwiązanie zadania otrzyma 0 pkt.

Przykładowe odpowiedzi

- wiek
- nowe doświadczenia
- nowe wrażenia
- nowe sytuacje
- ilość informacji/bodźców
- uważność
- Im człowiek jest starszy, tym bardziej ma wrażenie, że czas płynie szybciej. Gdy człowiek jest nastawiony na nowe przeżycia, wydaje się mu, że czas zwalnia.

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
1. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	1. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów [...]; 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...]. SP 1. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]; 5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte); 7) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie, na czym polega rola uważności w kontrolowaniu czasu w tekście 2. ORAZ rozstrzygnięcie i poprawne uzasadnienie w odniesieniu do tekstu 1.

1 pkt – poprawne wyjaśnienie, na czym polega rola uważności w kontrolowaniu czasu w tekście 2.

ALBO

– poprawne wyjaśnienie, czym jest uważność ORAZ rozstrzygnięcie i poprawne uzasadnienie w odniesieniu do tekstu 1.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 pkt

Według Gadomskiej dzięki dokładnemu / bardziej świadomemu / z wykorzystaniem zmysłów przeżywaniu chwili ma się wrażenie, że trwa ona dłużej. Richard Luecke nie pisze o uważności w kontrolowaniu czasu, ale o próbach zaoszczędzenia czasu za pomocą technicznych udogodnień.

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 3) [...] rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach [...].
II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów [...] nieliterackich.	II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego. Zdający: 2) rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych. 3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 1) rozpoznaje [...] funkcje tekstu ([...] impresywną [...]). SP II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 10) rozpoznaje w tekście zdania [...] złożone [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PP

Zadanie 6. (0–4)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza [...] informacje z tekstów [...]; 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...]. SP I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]. 4) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych; 5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte).
II. Kształcenie językowe. 1. Pogłębianie funkcjonalnej wiedzy z zakresu nauki o języku.	1. Gramatyka języka polskiego. Zdający: 1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w [...] tworzeniu własnych wypowiedzi. 4. Ortografia i interpunkcja. Zdający: 1) stosuje zasady ortografii i interpunkcji [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 2. Wykorzystanie kompetencji językowych [...] w wypowiedziach [...] pisemnych.	2. Mówienie i pisanie. Zdający: 2) buduje wypowiedź w sposób świadomy, za znajomością jej funkcji językowej [...]; 4) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] notatka syntetyzująca.

Zasady oceniania notatki syntetyzującej

Za notatkę syntetyzującą można uzyskać 4 punkty, w tym 3 punkty za treść i 1 punkt za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.

Treść

	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
		notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 3 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 2 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A i C określone dla 1 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów
		ALBO	ALBO	ALBO
A. przedstawienie stanowiska każdego autora	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, <u>na odpowiednim poziomie uogólnienia</u>	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, <u>ale poziom uogólnienia jest zaburzony</u>	notatka przedstawia stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście	notatka nie spełnia żadnego z kryteriów określonego dla 1 pkt
B. zestawienie stanowisk obu autorów	w notatce <u>zestawiono stanowiska obu autorów</u> ; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	w notatce <u>zestawiono stanowiska obu autorów</u> ; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	stanowisk obu autorów <u>nie zestawiono albo zestawiono je niepoprawnie</u> ; nie wskazano np. punktów wspólnych/rozbieżnych albo różnych aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	
C. spójność	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	
D. długość notatki	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna

1 pkt – poprawny zapis, dopuszczalne dwa błędy (językowe, ortograficzne lub interpunkcyjne).

0 pkt – trzy i więcej błędów (językowych, ortograficznych lub interpunkcyjnych).

Uwaga.

Jeżeli w kryterium *Treść* przyznano 0 pkt, wówczas nie przyznaje się punktów w kryterium *Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna*.

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA NOTATKI SYNTETYZUJĄCEJ NAPISANEJ PRZEZ ZDAJĄCYCH ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ (Z DYSLEKSJĄ, DYSORTOGRAFIĄ, DYSGRAFIĄ)	
Treść (0–3)	Egzaminator ocenia treść notatki syntetyzującej zgodnie z tabelą zamieszczoną na s. 8 tego dokumentu.
Poprawność językowa (0–1)	1 pkt – zapis poprawny językowo, dopuszczalne trzy błędy językowe. 0 pkt – cztery i więcej błędów językowych. Uwaga. Oceniając notatkę syntetyzującą zdającego, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się (dysleksję lub dysortografię albo dysgrafię), egzaminator nie ocenia ani poprawności ortograficznej, ani interpunkcyjnej.

Wskazówki dotyczące realizacji tematu notatki**1) Stanowiska autorów tekstów,**

a) Stanowisko autora 1. tekstu, np.

- Próby zaoszczędzenia czasu paradoksalnie nie uwalniają ludzi spod jego presji.
- Niezależnie od starań człowieka upływ czasu jest nieuchronny.
- Postrzeganie czasu przez człowieka zmienia się na przestrzeni wieków.

b) Stanowisko autorki 2. tekstu, np.

- Człowiek może świadomie zmienić sposób postrzegania czasu, by odnieść wrażenie, że czas płynie wolniej lub szybciej.
- Różne czynniki wpływają na postrzeganie upływu czasu przez człowieka, który może mieć poczucie kontroli nad czasem.

2) Zestawienie stanowisk, np.

Z zestawienia stanowisk może wynikać:

- tekst 1.: nieuchronność upływu czasu; tekst 2.: względność postrzegania czasu
- tekst 1.: niezależność czasu od człowieka; tekst 2.: poczucie uzyskania kontroli nad czasem
- tekst 1.: kontrolowanie czasu polegające na jego odmierzaniu; tekst 2.: kontrolowanie czasu wynikające z różnych uwarunkowań

- tekst 1.: poczucie bezradności wynikające z przekonania, że nad czasem nie można w pełni panować; tekst 2.: optymizm wynikający z przekonania, że w pewnym stopniu czas można kontrolować
- tekst 1.: aspekt technologiczny; tekst 2.: aspekt psychologiczny
- tekst 1.: perspektywa zbiorowości; tekst 2.: perspektywa jednostki.

Uwaga.

Kompozycja notatki jest dowolna, np. zdający może zacząć od zestawienia stanowisk autorów tekstów albo od przedstawienia stanowiska każdego z nich.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 3 punkty za treść

- Autorzy obydwu tekstów podejmują temat postaw i zachowań człowieka wobec czasu i jego upływu. Richard Luecke opisuje pośpiech człowieka i jego chęć zaoszczędzenia czasu. Hanna Gadomska podkreśla, że na postrzeganie czasu wpływa wiek człowieka oraz doświadczenia, z którymi przychodzi mu się zmierzyć. Autorzy obu tekstów podkreślają, że czas, który nam pozostał, należy wykorzystać w pełni. Twórcy mają odmienne zdanie w kwestii kontroli czasu. Luecke twierdzi, że niezależnie od naszych starań czas jest poza naszą kontrolą. Natomiast Gadomska uważa, że człowiek jest w stanie w pewnym stopniu zarządzać czasem. [88 wyrazów]
- Autorzy obu tekstów podkreślają, że ludzie różnie radzą sobie z upływem czasu. Luecke zauważa, że człowiek podejmuje próby zaoszczędzenia czasu. W tym celu wynajduje urządzenia techniczne, lecz im więcej tych narzędzi ma do dyspozycji, tym coraz bardziej odczuwa brak czasu. Z kolei Gadomska uważa, że człowiek może spowolnić odczuwanie upływu czasu dzięki nowym aktywnościom i uważności. Luecke zwraca uwagę na bezradność ludzi wobec upływu czasu, natomiast Gadomska pokazuje, że w pewnym sensie człowiek może kontrolować czas. [76 wyrazów]

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury światowej [...] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 6) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki.

Zasady oceniania

1 pkt – rozstrzygnięcie i poprawne uzasadnienie zgodności obrazu z wymową *Księgi Koheleta*.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Obraz jest zgodny z wymową *Księgi Koheleta*, ponieważ ukazano motyw marności i przemijania. Wskazują na to porzucane przedmioty oraz szkielet człowieka.
- Obraz już samym tytułem jest zgodny z *Księgą Koheleta*. Tytuł tłumaczony z łaciny odzwierciedla motyw przemijania oraz to, że wszystko się kończy. Pokazują nam to przewrócone rzeczy oraz szkielet, który gasi świecę.
- Tak, ponieważ na obrazie jest przedstawiony szkielet, który wprowadza motyw przemijania, o którym mówił Kohelet.

Zadanie 8. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe. 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]; 13) porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, [...] określa cechy wspólne i różne.

Zasady oceniania

2 pkt – rozstrzygnięcie oraz poprawne uzasadnienie stanowiska w odniesieniu do obu tekstów.

1 pkt – rozstrzygnięcie oraz poprawne uzasadnienie stanowiska w odniesieniu do jednego tekstu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Uwagi.

- 1) W uzasadnieniu zdający musi odnieść się do postawy.
- 2) Nie zalicza się odpowiedzi polegającej tylko na streszczaniu lub parafrazowaniu tekstu/tekstów.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 2 pkt

1) Rozstrzygnięcie: Jest podobna.

Uzasadnienie, np.:

Postawa podmiotu litycznego w *Trenie X* jest podobna do postawy Demeter. Zarówno Demeter, jak i podmiot liryczny z trenu szukają z utęsknieniem swych córek. Obydwoje rozpaczają nad stratą swoich pociech, z którą nie potrafią sobie poradzić. Towarzyszy im smutek, osamotnienie oraz niepewność.

2) Rozstrzygnięcie: Nie jest podobna.

Uzasadnienie, np.:

Matka Persefony podejmuje działania, by odnaleźć córkę. Tymczasem podmiot liryczny wyraża tylko żal wynikający z nieobecności dziecka.

3) Rozstrzygnięcie: Jest częściowo podobna.

Uzasadnienie, np.:

Obie osoby okazują rozpacz po stracie córek. Jednak matka Persefony podejmuje działania, by odnaleźć córkę, podmiot liryczny wyraża żal wynikający z nieobecności dziecka i oczekuje pocieszenia.

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek [...] ze zjawiskami [...] estetycznymi [...]; 10) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania: [...] sytuacji lirycznej [...].

Zasady oceniania

1 pkt – trafne wyjaśnienie w odniesieniu do zawartości myślowej utworu albo do budowy utworu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Uwaga.

Jeżeli zdający w odpowiedzi tylko wymienia środki stylistyczne zawarte w utworze, to za rozwiązanie zadania otrzymuje 0 pkt.

Przykładowe odpowiedzi

- Na tym, że kobieta jest inaczej postrzegana przez ukochanego, kiedy są zgodni, a inaczej – kiedy się pokłóca.
- Koncept polega na zobrazowaniu zmienności postrzegania kobiety pod wpływem emocji towarzyszących życiu w zgodzie oraz niezgodzie.
- Koncept w wierszu *Niestatek* polega na zastosowaniu kontrastu. Na początku ukazano wyidealizowany wizerunek panny, gdy zakochani są w zgodzie ze sobą. Z kolei po kłótni dziewczyna staje się szpetna w oczach ukochanego.

Zadanie 11.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów [...] naukowych.

Zasady oceniania

- 1 pkt – poprawne wykazanie, że *Dziady* cz. III to utwór o charakterze profetycznym.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- *Dziady* to utwór o charakterze profetycznym, ponieważ w utworze występuje widzenie księdza Piotra, któremu dane jest ujrzeć przyszłe losy Polski.
- *Dziady* cz. III to utwór o charakterze profetycznym ze względu na liczne sceny o charakterze proroczym. Przykładem sceny może być sen Ewy, który zmienia się w widzenie. Bohaterce ukazuje się Chrystus, który rzuca na nią kwiaty, w tym różę, symbolizującą tajemniczego poetę.

Zadanie 11.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: [...] hiperbolę [...]; określa ich funkcje. SP I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 11) rozpoznaje w tekście literackim: porównanie [...] i określa [...] [jego] funkcję.

Zasady oceniania

- 1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PP

Zadanie 12. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 6) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki. SP 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 11) interpretuje dzieła sztuki ([...] grafika [...]); 15) znajduje w tekstach współczesnej kultury [...] nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie sensu dwóch elementów graficznych w kontekście dramatu *Kordian*.

1 pkt – poprawne wyjaśnienie sensu jednego elementu graficznego w kontekście dramatu *Kordian*.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Poświęcenie w imię idei niepodległościowej zostało odzwierciedlone na plakacie poprzez kolory biel i czerwień.
- Kolor czerwony symbolizuje zbrodnię, którą Kordian ma popełnić na carze.
- Mapa Europy może symbolizować Grand Tour, którą odbył Kordian, by odkryć sens życia.
- Wyrzuty twarzy mężczyzny oznacza wysiłek Kordiana w zmaganiu się z samym sobą i ze światem.
- Dźwiganie Ziemi może oznaczać trud Kordiana w walce ze sobą, kiedy próbował zabić cara. Ostatecznie mu się nie udało.

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: [...] symbolicznym [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 5) interpretuje treści [...] symboliczne utworu literackiego; 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Złoty róg jest symbolem jedności narodowej, dzięki której Polacy mają szansę na zwycięską walkę o niepodległość.
- Złoty róg jest symbolem siły, którą Polacy zyskają dzięki zjednoczeniu się w walce o niepodległość.
- Złoty róg to symbol wezwania do walki narodowowyzwoleńczej / do powstania przeciwko zaborcom.

Zadanie 15. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]; 13) porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, [...] określa cechy wspólne i różne.

Zasady oceniania

- 2 pkt – rozstrzygnięcie i poprawne uzasadnienie odnoszące się do przytoczonego fragmentu i do *Przedwiośnia* ORAZ uwzględniające sytuację z *Przedwiośnia*.
- 1 pkt – rozstrzygnięcie i poprawne uzasadnienie odnoszące się do przytoczonego fragmentu i do *Przedwiośnia* ALBO rozstrzygnięcie i przywołanie adekwatnej sytuacji z *Przedwiośnia*.
- 0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 2 pkt

- Tak. W obu tekstach jest mowa o bardzo trudnej sytuacji społecznej w II Rzeczypospolitej. W utworze *Na probostwie w Wyszku* Żeromski pisze, że wszystko było znędziałe. W *Przedwiośniu* Cezary Baryka obserwuje nędzę po przyjeździe do Polski – widzi bosych chłopów brodzących w błocie.
- Ocena sytuacji Polski tuż po odzyskaniu niepodległości zawarta w podanym fragmencie znajduje potwierdzenie w *Przedwiośniu*. W powieści dostrzegamy komunistów, którzy pragną rewolucji, co jest zgodne ze wspomnianą we fragmencie monstrualną walką o władzę.

Zadanie 16. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie roli pamięci z uwzględnieniem sensu tytułu.

1 pkt – poprawne wyjaśnienie roli pamięci.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 2 pkt

- Marek Edelman przy bramie na Umschlagplatzu ratował ludzi przed śmiercią. Dzięki pamięci o tych wydarzeniach pojął po wojnie, że jako lekarz może nadal ratować ludzkie życie. Tytuł oznacza, że starał się ratować pacjentów przed śmiercią – zanim Bóg ich zabierze do siebie.
- Edelman od czasu swojego udziału w powstaniu i tragedii drugiej wojny światowej obrał sobie za cel ratowanie życia. Wcześniej walczył o to na Umschlagplatzu, ratując życie niektórym więźniom, po wojnie zaś w szpitalu jako kardiochirurg. M. Edelman mówi, że chce „Zdażyć przed Panem Bogiem”, a dokładniej podjąć działanie, zanim Bóg zgasi czyjąś świecę – czyli życie.